Kalendarz Umuzykalnienia Dzieci

Prosty plan tygodni, zajęć i projektów muzycznych przez cały rok

Informacje o materiale

Kalendarz Umuzykalnienia Dzieci

© 2026. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Materiał został przygotowany jako praktyczne wsparcie w planowaniu aktywności muzycznych dla dzieci.

Materiał może być drukowany i wykorzystywany przez nabywcę podczas własnych zajęć edukacyjnych.

Zabronione jest odsprzedawanie, publiczne udostępnianie, kopiowanie w celu dalszej dystrybucji oraz publikowanie całości lub części materiału w internecie bez odpowiedniego zezwolenia.

Propozycje zawarte w kalendarzu należy dostosować do wieku, możliwości, potrzeb oraz liczebności grupy.

Spis treści

Na dobry początek

Wprowadzenie 03

MODUŁ 01 — Jak korzystać z kalendarza 04

Jak pracować z kalendarzem 05
Prosty rytm tygodnia 06
Jak dopasować zajęcia do wieku 07
Przygotowanie przestrzeni i materiałów 08
Co warto obserwować u dzieci 09

MODUŁ 02 — Muzyczny plan roku 10

Mapa muzycznego roku 11
Wrzesień 12
Październik 13
Listopad 14
Grudzień 15
Styczeń 16
Luty 17
Marzec 18
Kwiecień 19
Maj 20
Czerwiec 21
Lipiec 22
Sierpień 23

MODUŁ 03 — Planowanie miesiąca i tygodnia 24

Cele miesiąca 25
Plan miesiąca 26
Bank tematów 27
Plan tygodnia 28
Plan pojedynczych zajęć 29
Plan 15-minutowy 30
Plan 30-minutowy 31
Plan 45-minutowy 32
Plan awaryjny 33

MODUŁ 04 — Gotowe tygodnie muzyczne 34

Tydzień pulsu i rytmu 35
Tydzień głośno i cicho 36
Tydzień szybko i wolno 37
Tydzień wysoko i nisko 38
Tydzień instrumentów 39
Tydzień muzyki i ruchu 40
Tydzień dźwięków natury 41
Tydzień tworzenia muzyki 42
Tydzień muzycznej powtórki 43

MODUŁ 05 — Projekty muzyczne i obserwacja 44

Tydzień: Nasza orkiestra 45
Projekt: Muzyczna opowieść 46
Projekt: Koncert grupy 47
Karta obserwacji 48
Mój kolejny muzyczny plan 49

Muzyka może mieć swoje miejsce w każdym tygodniu

Nie potrzebujesz skomplikowanego programu ani wielu godzin przygotowań, aby regularnie wprowadzać dzieci w świat muzyki.

Najważniejsze są regularność, prostota i radość odkrywania dźwięków.

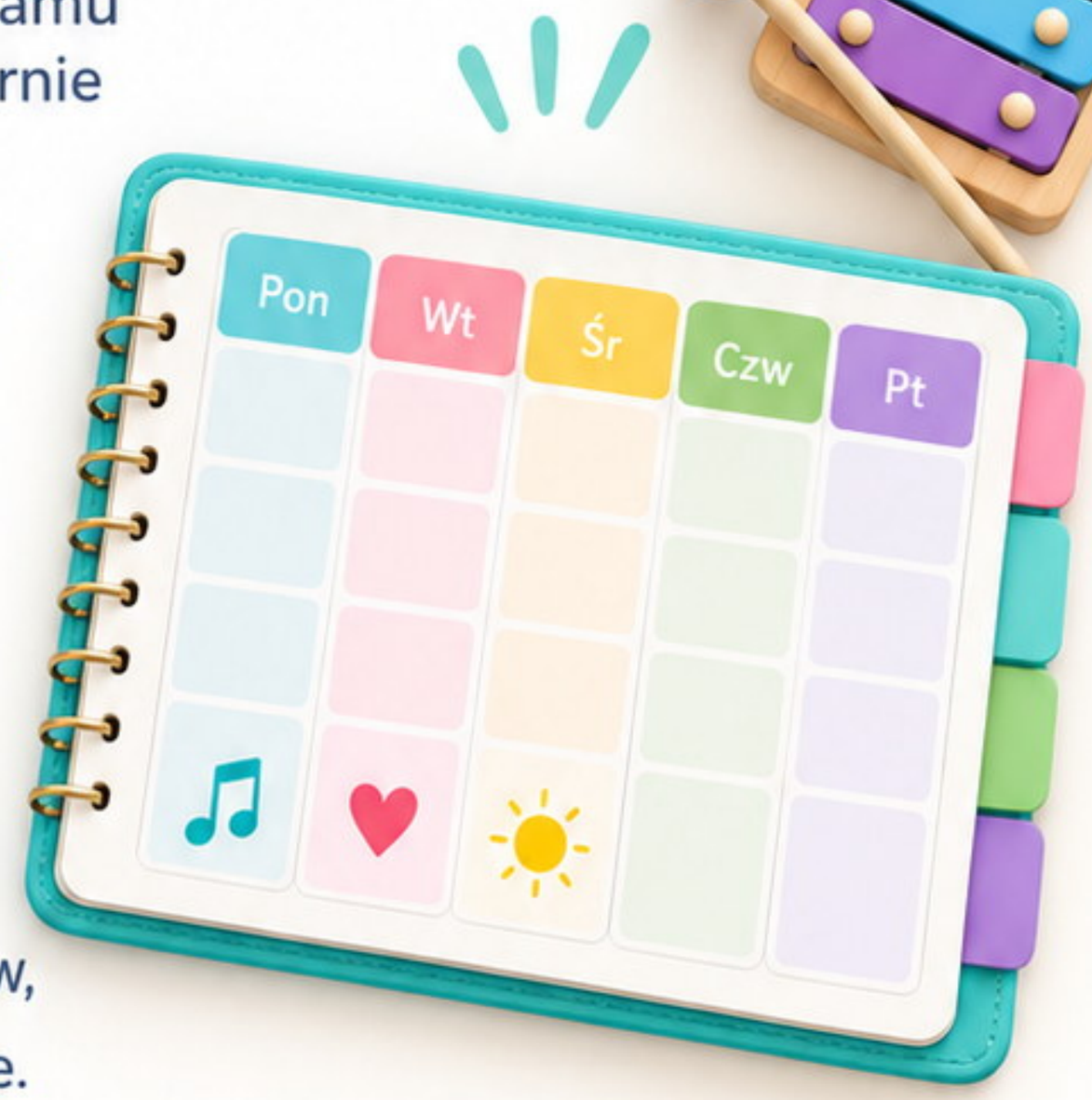

Ten kalendarz pomoże Ci zdecydować:

- na czym skupić się w danym miesiącu,
- jakie umiejętności rozwijać,
- jak uporządkować muzyczny tydzień,
- jakie aktywności połączyć ze sobą,
- kiedy wracać do poznanych już elementów,
- jak planować większe projekty muzyczne.

Nie musisz realizować wszystkich propozycji.
Potraktuj kalendarz jako mapę, z której wybierasz rozwiązania odpowiednie dla swojej grupy.

Najważniejsza zasada

Lepiej przeprowadzić jedną krótką aktywność muzyczną regularnie niż przygotowywać rozbudowane zajęcia tylko od czasu do czasu.

MODUŁ 01

Jak korzystać z kalendarza

Najpierw prosty plan. Potem muzyka.

Pokazać, jak zamienić kalendarz w proste narzędzie codziennej pracy — bez przeładowania planu i bez konieczności przygotowywania wszystkiego od zera.

W tym module:

- prosty schemat muzycznego tygodnia,
- dostosowanie aktywności do wieku,
- przygotowanie materiałów,
- obserwowanie postępów dzieci.

Zacznij od 4 prostych kroków

1. Wybierz cel

Zdecyduj, na czym chcesz skupić się w danym tygodniu.

Przykłady:

- utrzymanie pulsu,
- rozpoznawanie tempa,
- reagowanie na głośność,
- rozpoznawanie instrumentów,
- swobodna ekspresja ruchem.

2. Wybierz 2–3 aktywności

Nie próbuj realizować wszystkiego jednocześnie.

Połącz na przykład:

słuchanie + ruch + prostą grę rytmiczną.

3. Powtórz

Dziecko nie potrzebuje codziennie zupełnie nowego ćwiczenia.

Powtarzanie pomaga utrwalić:

- słownictwo,
- ruch,
- rytm,
- zasady zabawy,
- pewność siebie.

4. Zapisz krótką obserwację

Po zajęciach wystarczy jedno zdanie:

Grupa dobrze reagowała na zmianę tempa, ale potrzebuje więcej ćwiczeń z zatrzymywaniem się na ciszę.

Nie planuj więcej tylko dlatego, że masz więcej pomysłów.
Planuj tyle, ile dzieci mogą naprawdę przeżyć i zapamiętać.

5 dni, 5 muzycznych akcentów

Dzień	Muzyczny akcent	Przykład
Poniedziałek	Słuchamy	Rozpoznajemy dźwięki i instrumenty
Wtorek	Ruszamy się	Reagujemy ruchem na tempo muzyki
Środa	Gramy rytm	Klaszczemy, tupamy lub używamy instrumentów
Czwartek	Tworzymy	Wymyślamy własny rytm lub dźwięki
Piątek	Powtarzamy	Wracamy do ulubionej aktywności tygodnia

To tylko przykładowy rytm.
Jeśli prowadzisz zajęcia muzyczne raz lub dwa razy w tygodniu, możesz połączyć kilka elementów podczas jednego spotkania.

Jedne 30-minutowe zajęcia:

- 5 min — słuchanie
- 10 min — rytm
- 10 min — ruch
- 5 min — wyciszenie i podsumowanie

To samo doświadczenie, inny poziom trudności

Ta sama aktywność muzyczna może wyglądać inaczej w zależności od wieku dzieci. Sprawdź, jak dostosować ją do możliwości swojej grupy.

3–4 lata

Priorytet: doświadczenie i naśladowanie.

- krótkie polecenia,
- dużo ruchu,
- powtarzalne rytmy,
- kontrasty: szybko/wolno, głośno/cicho,
- 1–2 zasady naraz.

Przykład:

Nauczyciel klaszcze prosty rytm, a dzieci odpowiadają.

4–5 lat

Priorytet: rozpoznawanie i świadome reagowanie.

- krótkie sekwencje rytmiczne,
- rozpoznawanie instrumentów,
- zatrzymywanie się na ciszę,
- wybór sposobu poruszania się,
- tworzenie prostych odpowiedzi muzycznych.

Przykład:

Dzieci decydują, czy muzyka jest szybka czy wolna i dobierają ruch.

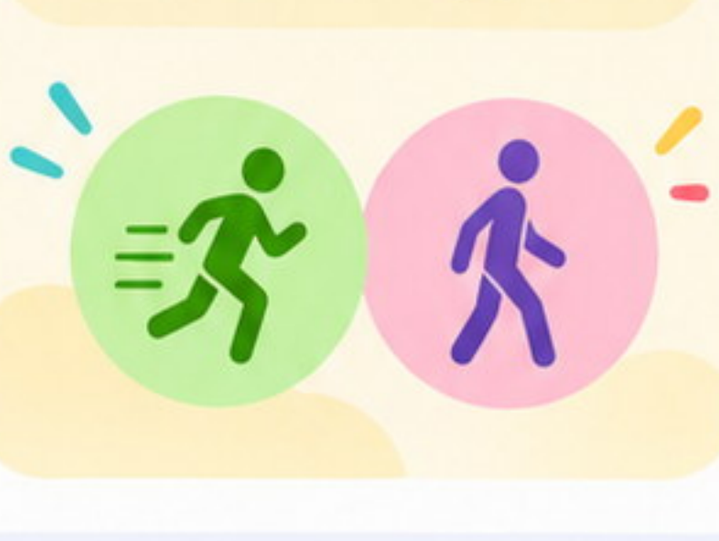

5–6 lat

Priorytet: samodzielność i tworzenie.

- dłuższe sekwencje,
- proste symbole muzyczne,
- tworzenie własnego rytmu,
- współpraca w parach i grupach,
- planowanie miniwystępu.

Przykład:

Dziecko układa czteroelementową sekwencję rytmiczną dla grupy.

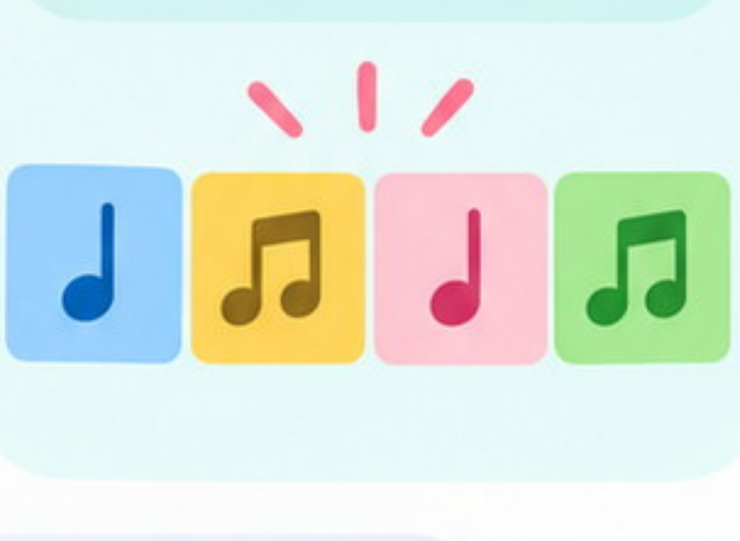

Rozwój nie przebiega identycznie u wszystkich dzieci. Wiek traktować jako orientację, a nie test kompetencji.

Przygotuj mniej, wykorzystaj więcej

Proste przygotowanie,
więcej możliwości zabawy
przez cały rok!

1 Podstawowy zestaw

Przygotuj pudełko lub koszyk zawierający:

- kilka prostych instrumentów perkusyjnych,
- kolorowe kartki,
- chustki lub wstążki do ruchu,
- obrazki instrumentów,
- kartoniki z prostymi symbolami,
- głośnik do odtwarzania muzyki,
- ołówki lub kredki.

2 Jeśli nie masz instrumentów

Możesz korzystać z:

- klaskania,
- tupania,
- pstrykania palcami,
- stukania w kolana,
- dwóch drewnianych łyżek,
- bezpiecznych pojemników pełniących funkcję bębenka.

3 Przygotowanie przestrzeni

Przed zajęciami sprawdź:

- [ ] Czy dzieci mogą swobodnie się poruszać?
- [ ] Czy instrumenty są łatwo dostępne?
- [ ] Czy nic nie utrudnia bezpiecznego ruchu?
- [ ] Czy możesz szybko przejść od ruchu do siedzenia?
- [ ] Czy głośność muzyki jest odpowiednia?

Małe przygotowanie – wielkie możliwości!

Nie oceniaj występu. Obserwuj rozwój.

Celem obserwacji jest pomoc w wyborze kolejnych doświadczeń, a nie zamienianie muzyki w test.

Czy dziecko:

- ☐ próbuje utrzymać wspólny puls?
- ☐ powtarza prosty rytm?

Czy dziecko:

- ☐ reaguje na zmianę dźwięku?
- ☐ rozróżnia podstawowe kontrasty?

Czy dziecko:

- ☐ dopasowuje ruch do muzyki?
- ☐ potrafi zatrzymać się na sygnał?

Czy dziecko:

- ☐ chętnie pokazuje muzykę gestem lub ruchem?
- ☐ eksperymentuje z dźwiękiem?

Czy dziecko:

- ☐ czeka na swoją kolej?
- ☐ słucha innych podczas wspólnej gry?

Po zajęciach wybierz tylko jedno:

- ✓ powtórzyć
- ↑ trochę utrudnić
- ↻ uprościć
- ★ rozwinąć w kolejny projekt

Notatka na kolejny tydzień:

MODUŁ 02

Muzyczny plan roku

Dać nauczycielowi gotową strukturę całego roku, tak aby nie musiał co tydzień zaczynać planowania od zera.

Każdy miesiąc może mieć swój muzyczny kierunek.

W tym module:

- jeden główny temat muzyczny na każdy miesiąc,
- najważniejszy cel rozwojowy,
- przykładowe aktywności,
- pomysły na mini-projekty,
- wskazówki do powtórek,
- miejsce na własne notatki.

Wielkie rzeczy zaczynają się od muzyki!

MODUŁ 02

12 miesięcy – 12 muzycznych kierunków

Tu znajdziesz cały roczny plan w jednym miejscu.

Każdy miesiąc to nowy muzyczny kierunek, który wspiera rozwój dziecka w naturalny, radosny i przemyślany sposób.

Wrzesień	Poznajemy dźwięki	ciekawość słuchowa
Październik	Rytm wokół nas	poczucie pulsu
Listopad	Głośno i cicho	dynamika
Grudzień	Muzyka i nastrój	ekspresja
Styczeń	Szybko i wolno	tempo
Luty	Wysoko i nisko	słuch wysokościowy
Marzec	Instrumenty	rozpoznawanie barwy
Kwiecień	Muzyka i ruch	koordynacja
Maj	Dźwięki natury	uważne słuchanie
Czerwiec	Tworzymy muzykę	kreatywność
Lipiec	Muzyka w zabawie	spontaniczność
Sierpień	Powtarzamy i świętujemy	utrwalanie

Jak korzystać z mapy?

- Nie traktuj tematów jako zamkniętych lekcji.
- Każdy miesiąc ma jeden główny kierunek, ale można swobodnie wracać do wcześniejszych umiejętności.

Przykład:
W marcu tematem są instrumenty, ale nadal można ćwiczyć rytm, tempo i głośność.

Wrzesień

Poznajemy świat dźwięków

Cel miesiąca

Budowanie ciekawości, uważności słuchowej i poczucia bezpieczeństwa podczas pierwszych muzycznych aktywności.

Główny cel

Dziecko zaczyna zauważać, że dźwięki różnią się od siebie i mogą pochodzić z wielu źródeł.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1

Co słyszę?

Dzieci zamykają oczy i przez kilka sekund słuchają otoczenia.

Co usłyszałeś?
Czy dźwięk był blisko czy daleko?
Czy był krótki czy długi?

Tydzień 2

Dźwięki naszego ciała

- klaskanie
- tupanie
- pocieranie dłoni
- stukanie w kolana

Tydzień 3

Przedmioty też grają

- drewniana łyżka
- pudełko
- papier
- kubeczek
- klocki

Tydzień 4

Muzyczne zgadywanki

Nauczyciel tworzy dźwięk poza zasięgiem wzroku dzieci. Dzieci próbują rozpoznać źródło dźwięku.

Mini-projekt miesiąca: Mapa dźwięków naszej sali

Dzieci wspólnie wskazują miejsca, z których najczęściej dochodzą charakterystyczne dźwięki.

Obserwuj:

Czy dziecko świadomie zatrzymuje się i próbuje słuchać?

Październik

Rytm wokół nas

Cel miesiąca:

Rozwijać poczucie pulsu i zachęcać do prostych reakcji ciała na wzory rytmiczne.

Główny cel:

Dziecko próbuje utrzymać wspólny puls podczas prostych zabaw muzycznych.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1

Równy krok

Dzieci maszerują do stałego pulsu wyznaczanego przez nauczyciela.

Tydzień 2

Klaskaj ze mną

Nauczyciel klaszcze prosty rytm. Dzieci odpowiadają jak echo.

klaśnij — klaśnij — pauza — klaśnij

Tydzień 3

Rytmiczne imiona

Dzieci wypowiadają swoje imiona i próbują dopasować do nich rytm.

Tydzień 4

Rytmiczny pociąg

Każde dziecko wykonuje ten sam prosty ruch lub dźwięk zgodnie ze wspólnym pulsem.

Mini-projekt miesiąca:

Nasza klasowa orkiestra rytmiczna

- klaskanie
- tupanie
- stukanie
- instrumenty

Każda grupa wykonuje swój element na wspólny sygnał.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi powtarzać regularny puls przez kilka sekund?

Wskazówka:

Najpierw utrzymuj prosty, wolny puls. Dopiero później zwiększaj tempo.

Listopad

Głośno i cicho

Odkrywamy, jak muzyka potrafi być różna!

Cel miesiąca:

Uczyć dzieci dostrzegać i odczuwać proste różnice natężenia dźwięku.

Główny cel:

Dziecko rozpoznaje kontrast między dźwiękiem głośnym i cichym.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Głośny czy cichy?

Nauczyciel gra lub klaszcze z różną siłą. Dzieci pokazują: duży ruch = głośno, mały ruch = cicho.

Tydzień 2 — Muzyczne kroki

Przy cichej muzyce dzieci chodzą na palcach. Przy głośniejszej — wykonują większe kroki.

Tydzień 3 — Dyrygent głośności

Jedno dziecko pokazuje rękami, czy grupa ma grać: ciszej, głośniej, zatrzymać się.

Tydzień 4 — Od ciszy do dźwięku

Rozpocząć od całkowitej ciszy i stopniowo zwiększać głośność wspólnego rytmu.

Mini-projekt miesiąca:

Obraz głośności

Dzieci rysują: małe symbole dla dźwięków cichych, duże symbole dla dźwięków głośnych.

Obserwuj:

Czy dziecko reaguje na zmianę głośności bez dodatkowej instrukcji?

Nota praktyczna:

Nie utożsamiać „głośniej" z „lepiej". Celem jest świadome kontrolowanie dźwięku.

Grudzień

Muzyka i nastrój

Cel miesiąca:

Pomagać dzieciom zauważać, że muzyka może sugerować różne emocje, ruchy i atmosfery.

Główny cel:

Dziecko zaczyna łączyć charakter muzyki z własnym ruchem, mimiką i wyobraźnią.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Jak brzmi radość?

Włączyć krótki, pogodny fragment muzyczny.

Jak chce się poruszać twoje ciało? Jaki kolor pasuje do tej muzyki?

Tydzień 2 — Spokojna muzyka

Dzieci wykonują wolne ruchy chustką.

Tydzień 3 — Muzyka tajemnicza

Dzieci poruszają się jak bohaterowie tajemniczej historii.

Tydzień 4 — Muzyczne obrazy

Po wysłuchaniu krótkiego utworu dzieci rysują dowolny obraz inspirowany tym, co usłyszały.

Muzyka może brzmieć różnie...

- radośnie
- spokojnie
- szybko
- delikatnie
- tajemniczo

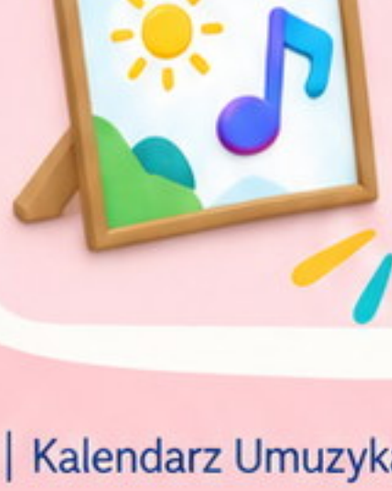

Mini-projekt miesiąca: Galeria muzycznych nastrojów

Połączyć kilka rysunków dzieci i podpisać je: radosna, spokojna, szybka, delikatna, tajemnicza.

Obserwuj:

Czy dziecko samodzielnie proponuje ruch lub gest pasujący do muzyki?

Styczeń

Szybko i wolno

Cel miesiąca:

Rozwijać rozpoznawanie tempa i umiejętność dopasowania ruchu do szybkości muzyki.

Główny cel:

Dziecko rozpoznaje podstawowy kontrast: szybko — wolno.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1

Szybkie i wolne kroki

Nauczyciel zmienia tempo klaskania.
Dzieci dopasowują sposób chodzenia.

Tydzień 2

Zwierzęta w różnym tempie

Jak porusza się żółw? Jak porusza się zając?
Następnie dzieci interpretują muzykę ruchem.

Tydzień 3

Tempo na instrumentach

Dzieci grają prosty puls: wolno, trochę szybciej, znowu wolno.

Tydzień 4

Stop i zmiana

Podczas muzyki nauczyciel pokazuje karty: WOLNO, SZYBKO, STOP.

Mini-projekt miesiąca: Wyścig tempa bez wyścigu

Dzieci nie konkurują ze sobą. Zadaniem jest jak najszybsze dopasowanie ruchu do zmiany tempa.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi zmienić tempo ruchu po usłyszeniu zmiany muzyki?

Ważne:

Nie przyspieszaj za bardzo. Najważniejsza jest kontrola ruchu, nie szybkość wykonania.

MODUŁ 02

Luty – Wysoko i nisko

Cel miesiąca:

Wprowadzić różnicę między dźwiękami wyższymi i niższymi bez używania zaawansowanej terminologii.

Główny cel:

Dziecko słyszy i pokazuje kontrast między dźwiękiem wysokim i niskim.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Góra i dół

Przy dźwięku wysokim dzieci unoszą ręce.
Przy niskim — opuszczają je w dół.

Tydzień 2 — Mały ptaszek i duży niedźwiedź

Wysokie dźwięki = lekki ruch ptaszka.
Niskie dźwięki = cięższy ruch niedźwiedzia.

Tydzień 3 — Głos wędruje

Nauczyciel prowadzi głos: wysoko, nisko, z dołu do góry, z góry na dół. Dzieci pokazują kierunek ręką.

Tydzień 4 — Muzyczne schody

Na kartkach narysować kilka stopni. Dzieci prowadzą palec w górę lub w dół zgodnie z kierunkiem melodii lub głosu.

Mini-projekt miesiąca:

Książeczka wysokich i niskich dźwięków

Dzieci rysują po jednej rzeczy kojarzącej im się z dźwiękiem wysokim i niskim.

Obserwuj:

Czy dziecko rozpoznaje kontrast bez podpowiedzi wzrokowej?

Nota:

Nie wymagać poprawnego śpiewania konkretnych wysokości. Na tym etapie ważne jest zauważanie różnicy.

Marzec

Poznajemy instrumenty

Cel miesiąca:

Poszerzać repertuar brzmień i uczyć dostrzegać różnice w barwie i sposobie wydobywania dźwięku.

Główny cel:

Dziecko rozpoznaje, że różne instrumenty mają różne brzmienie i sposób gry.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1

Uderzamy

- bębenek
- tamburyn
- claves

Co trzeba zrobić, aby powstał dźwięk?

Tydzień 2

Potrząsamy

- marakasy
- grzechotki

Tydzień 3

Dmuchamy

Pokazać obrazy lub nagrania instrumentów dętych.

Dźwięk powstaje dzięki powietrzu.

Tydzień 4

Szarpiemy i pocieramy

Pokazać proste przykłady instrumentów strunowych.

uderz

potrząśnij

dmuchnij

szarpnij

Mini-projekt miesiąca: Nasze muzeum instrumentów

Dzieci grupują ilustracje instrumentów według sposobu wydobywania dźwięku.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi opisać prostymi słowami, czym różnią się dwa instrumenty?

MODUŁ 04

Kwiecień – Muzyka i ruch

Cel miesiąca:

Łączyć słuchanie, koordynację ruchową i ekspresję ciała.

Główny cel:

Dziecko reaguje całym ciałem na podstawowe zmiany w muzyce.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 – Idź jak muzyka

Dzieci poruszają się zgodnie z charakterem muzyki: lekko, ciężko, szybko, wolno.

Tydzień 2 – Zatrzymaj się na ciszę

Gdy muzyka się zatrzymuje, dzieci zamierają.

Tydzień 3 – Ruch z chustką

Chustka pomaga pokazać: wysoko, nisko, szybko, wolno, szeroko, delikatnie.

Tydzień 4 – Moja własna choreografia

Każde dziecko wybiera 2–3 proste ruchy do krótkiego fragmentu muzycznego.

Mini-projekt miesiąca: Taniec czterech sygnałów

- **koło** = obrót
- **fala** = ruch rękami
- **kropka** = klaśnięcie
- **linia** = krok

Dzieci wykonują sekwencję symboli w rytmie muzyki.

Obserwuj:

Czy dziecko kontroluje ruch i reaguje na sygnały muzyczne?

Nota bezpieczeństwa:

Zapewnić odpowiednią przestrzeń i unikać szybkiego biegania w małych pomieszczeniach.

Maj

Dźwięki natury

Cel miesiąca:

Rozwijać uważne słuchanie poprzez odkrywanie dźwięków występujących w otoczeniu naturalnym.

Główny cel:

Dziecko zaczyna świadomie rozpoznawać, porównywać i naśladować dźwięki natury.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Co słychać na zewnątrz?

Wyjdź z dziećmi na krótki spacer słuchowy. Poproś, aby przez chwilę nie rozmawiały i spróbowały usłyszeć:

- ptaki
- wiatr
- liście
- kroki
- samochody w oddali
- głosy ludzi

Który dźwięk był najbliżej? Który najdalej?

Tydzień 2 — Deszcz

Dzieci tworzą dźwięk deszczu za pomocą ciała:

- pocieranie dłoni
- pstrykanie
- lekkie klaskanie
- mocniejsze klaskanie
- tupanie

cisza → lekki deszcz → ulewa → cisza

Tydzień 3 — Zwierzęta mają swoje rytmy

Dzieci wybierają zwierzę i tworzą dla niego:

- ruch
- rytm
- dźwięk

Tydzień 4 — Wiatr gra muzykę

Za pomocą chustek, papieru lub lekkich materiałów dzieci pokazują:

- delikatny wiatr
- silny wiatr
- ciszę po wietrze

Mini-projekt miesiąca: Orkiestra natury

Podziel grupę na 3–4 zespoły:

- deszcz
- wiatr
- ptaki
- kroki zwierząt

Nauczyciel pełni rolę dyrygenta i wskazuje, która grupa ma grać.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi odtworzyć usłyszany dźwięk za pomocą głosu, ciała lub przedmiotu?

Czerwiec

Tworzymy muzykę

Cel miesiąca:

Przejść od odtwarzania do prostego tworzenia własnych pomysłów muzycznych.

Główny cel:

Dziecko podejmuje samodzielne decyzje dotyczące rytmu, ruchu lub dźwięku.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Mój rytm

Każde dziecko tworzy prosty wzór, na przykład:

klaśnij — tupnij — klaśnij

Grupa powtarza.

Tydzień 2 — Wybieram instrument

Dziecko wybiera jeden dostępny instrument i decyduje:

- kiedy gra
- jak długo gra
- czy gra cicho czy głośno

Tydzień 3 — Muzyczne pytanie i odpowiedź

Nauczyciel gra krótki rytm.
Dziecko odpowiada własnym rytmem.

"Nie musisz grać tak samo. Twoja odpowiedź może być inna."

Tydzień 4 — Nasz wspólny utwór

Grupa wspólnie ustala kolejność:

1. cisza
2. rytm
3. ruch
4. instrument
5. zakończenie

Mini-projekt miesiąca:
Nasza pierwsza kompozycja

Stworzyć z dziećmi krótki utwór składający się z 4 części. Każda część powinna mieć prosty symbol graficzny.

= klaśnięcie	= tupnięcie	= instrument	= cisza

Obserwuj:

Czy dziecko proponuje własne rozwiązania, zamiast tylko czekać na instrukcję?

W tworzeniu nie ma jednej poprawnej odpowiedzi.

Lipiec

Muzyka w zabawie

Cel miesiąca:

Pokazać, że muzyka może naturalnie pojawiać się w codziennej zabawie bez formalnej struktury zajęć.

Główny cel:

Dziecko wykorzystuje dźwięk, rytm i ruch spontanicznie.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 — Muzyczna zabawa ruchowa

Nauczyciel włącza krótki fragment muzyki.
Dzieci wybierają sposób poruszania się bez narzuconej choreografii.

Tydzień 2 — Muzyczne role

Przykłady:

- dyrygent
- perkusista
- tancerz
- słuchacz

Dzieci zamieniają się rolami.

Tydzień 3 — Budujemy instrument

Wykorzystać bezpieczne materiały codziennego użytku.

- grzechotka z zamkniętego pojemnika
- bębenek z pudełka
- pałeczki z drewnianych elementów

Ważne:
Wszystkie materiały powinny być bezpieczne i odpowiednie do wieku grupy.

Tydzień 4 — Muzyczny plac zabaw

Przygotować 3–4 stanowiska:

- rytm
- ruch
- słuchanie
- instrumenty

Dzieci przechodzą między stanowiskami.

Mini-projekt miesiąca:
Dzień muzycznych wyborów

Każde dziecko wybiera swoją ulubioną aktywność muzyczną z ostatnich miesięcy.

Obserwuj:

Do jakiego rodzaju aktywności dziecko wraca najchętniej?

Sierpień

Powtarzamy i świętujemy

Cel miesiąca:
Utrwalić poznane elementy i zakończyć cykl pozytywnym doświadczeniem.

Główny cel:
Dziecko rozpoznaje znane aktywności i potrafi świadomie wybierać swoje ulubione formy muzycznej zabawy.

4 propozycje tygodni

Tydzień 1 – Ulubione rytmy
Powtórzyć najczęściej wykorzystywane wzory rytmiczne.

Tydzień 2 – Ulubione ruchy
Dzieci wybierają swoje ulubione zabawy ruchowe.

Tydzień 3 – Ulubione instrumenty
Dzieci próbują kilku instrumentów i wybierają ten, którego brzmienie lubią najbardziej.

Tydzień 4 – Muzyczne święto
Przygotować krótkie spotkanie podsumowujące rok.

- wspólną piosenkę
- prosty rytm
- ruch
- krótką prezentację instrumentów
- swobodną muzyczną zabawę

Mini-projekt miesiąca: Muzyczne wspomnienia
Każde dziecko kończy zdanie:

„Najbardziej podobało mi się, gdy...”.

Nauczyciel zapisuje wybrane odpowiedzi.

Obserwuj:
Które umiejętności pojawiają się spontanicznie bez dodatkowego przypominania?

Powtórka nie oznacza cofania się. Powtórka pomaga zobaczyć, jak dużo dzieci już potrafią.

MODUŁ 03

Planowanie miesiąca i tygodnia

Przekształcić ogólne pomysły muzyczne w konkretny, realistyczny plan działania.

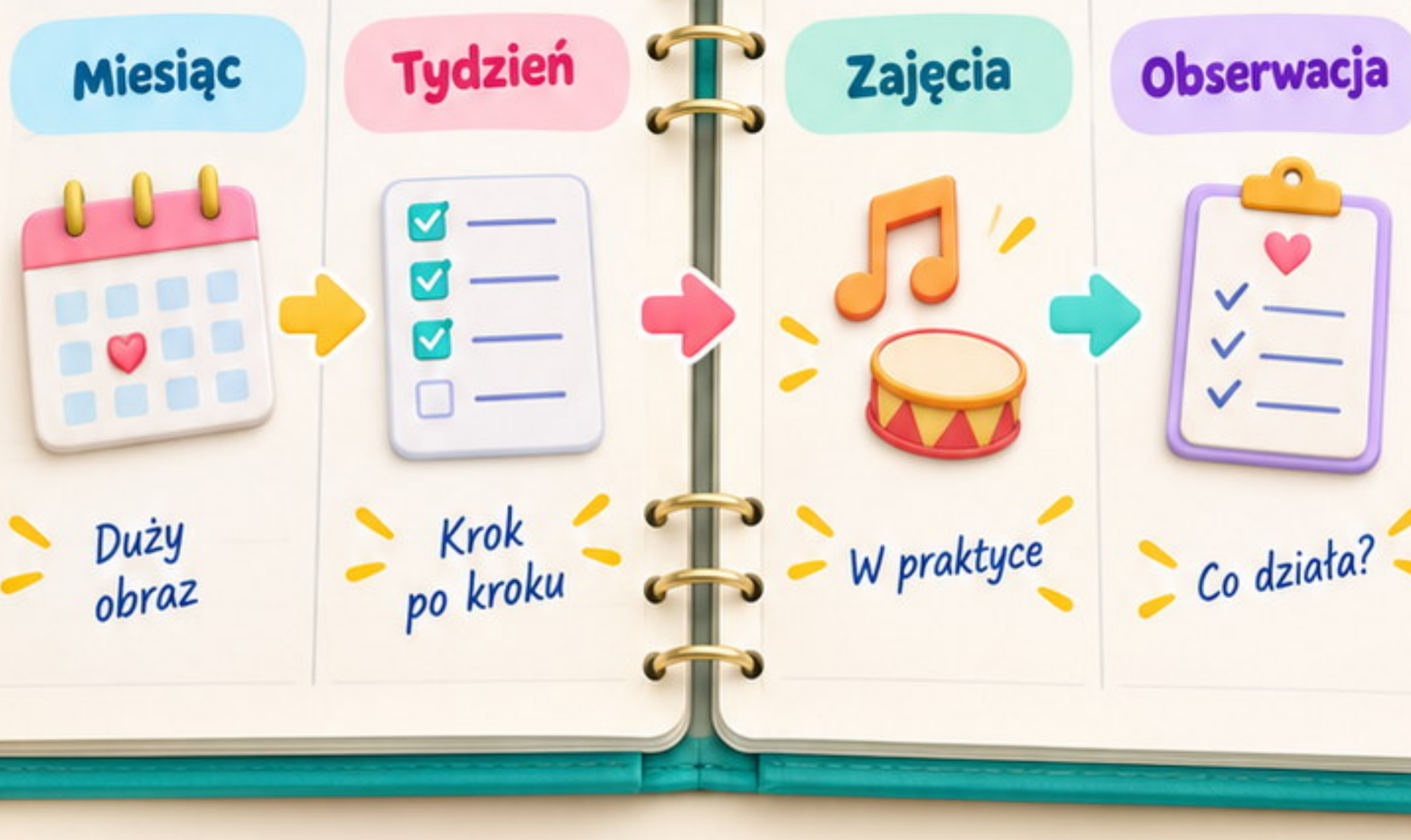

Dobry plan nie musi być długi.
Musi być użyteczny.

W tym module:

- określanie celów miesiąca
- planowanie tygodni
- tworzenie banku tematów
- plan pojedynczych zajęć
- struktury zajęć 15-, 30- i 45-minutowych
- plan awaryjny

Najpierw wybierz cel miesiąca

Nie zaczynaj od pytania:

„Co zrobimy?“

Najpierw zapytaj:

„Co chcę, aby dzieci ćwiczyły?”

KROK 1 – Wybierz jeden główny obszar

- ☐ rytm
- ☐ wysokość dźwięku
- ☐ instrumenty
- ☐ tempo
- ☐ słuchanie
- ☐ tworzenie
- ☐ dynamika
- ☐ ruch
- ☐ współpraca

KROK 2 – Zapisz prosty cel

Zamiast:

Poznamy rytm.

Napisz:

Dzieci będą próbowały utrzymać wspólny puls podczas klaskania i ruchu.

KROK 3 – Wybierz oznakę postępu

Zauważę postęp, gdy dzieci będą potrafiły przez kilka sekund klaskać razem z grupą.

Mój główny cel na ten miesiąc:

_____

_____

Chcę, aby dzieci potrafiły:

_____

Będę obserwować:

_____

_____

Jedna jasna umiejętność daje więcej niż pięć niejasnych celów.

Mój muzyczny miesiąc

1. TEMAT MIESIĄCA

Temat: _____

2. GŁÓWNY CEL

Chcę rozwijać:

_____

_____

_____

3. CZTERY TYGODNIE

Tydzień 1

Temat: _____

Aktywność główna: _____

Tydzień 2

Temat: _____

Aktywność główna: _____

Tydzień 3

Temat: _____

Aktywność główna: _____

Tydzień 4

Temat: _____

Aktywność główna: _____

4. MATERIAŁY

- ☐ instrumenty
- ☐ nagrania
- ☐ ilustracje
- ☐ chustki
- ☐ karty
- ☐ inne: _____

5. PODSUMOWANIE

Co się sprawdziło?

_____

_____

Co powtórzę?

_____

_____

Co zmienię?

_____

_____

Bank tematów – gdy brakuje Ci pomysłu

Wybierz jeden temat i połącz go z:

słuchaniem + ruchem + rytmem + tworzeniem

RYTM

- echo rytmiczne
- rytmiczne imiona
- rytm kroków
- rytm zwierząt
- rytmiczne pytanie i odpowiedź

SŁUCHANIE

- odgłosy sali
- dźwięki natury
- rozpoznawanie instrumentów
- cisza i dźwięk
- blisko i daleko

RUCH

- szybko i wolno
- wysoko i nisko
- ciężko i lekko
- zatrzymanie na ciszę
- ruch z chustką

INSTRUMENTY

- bębenki
- marakasy
- tamburyn
- instrumenty strunowe
- instrumenty dęte

TWORZENIE

- własny rytm
- własny ruch
- muzyczna historia
- orkiestra grupowa
- dźwięki do obrazka

TEMATY SEZONOWE

- jesienne liście
- deszcz
- śnieg
- wiosna
- wakacje
- zwierzęta
- las
- morze
- kosmos

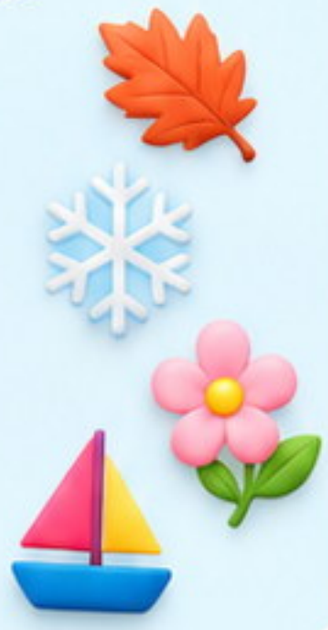

Jeden temat może wracać wiele razy.
Zmieniaj sposób pracy, niekoniecznie temat.

Mój muzyczny tydzień

Małe kroki, wielka muzyczna przygoda!

PONIEDZIAŁEK

Cel: _____

_____

_____

Aktywność: _____

_____

_____

Materiały: _____

_____

_____

WTOREK

Cel: _____

_____

_____

Aktywność: _____

_____

_____

Materiały: _____

_____

_____

ŚRODA

Cel: _____

_____

_____

Aktywność: _____

_____

_____

Materiały: _____

_____

_____

CZWARTEK

Cel: _____

_____

_____

Aktywność: _____

_____

_____

Materiały: _____

_____

PIĄTEK

Cel: _____

_____

_____

Aktywność: _____

_____

_____

Materiały: _____

_____

Nie prowadzisz muzyki codziennie? Wypełnij tylko te dni, w których planujesz aktywność.

CO POWTARZAMY?

_____

_____

_____

_____

CO NOWEGO WPROWADZAMY?

_____

_____

_____

_____

OBSERWACJA TYGODNIA

_____

_____

_____

_____

Jedne zajęcia — jeden czytelny plan

Temat: _____ **Czas:** _____

Wiek grupy: _____ **Główny cel:** _____

1. POWITANIE

Krótki sygnał muzyczny, piosenka powitalna lub rytm rozpoczynający.

Czas: _____ min

2. ROZGRZEWKA

Prosty ruch, klaskanie lub ćwiczenie słuchowe.

Czas: _____ min

3. GŁÓWNA AKTYWNOŚĆ

Najważniejsze ćwiczenie związane z celem zajęć.

Czas: _____ min

4. ZMIANA FORMY

Jeśli wcześniej dzieci siedziały — wprowadź ruch. Jeśli dużo się ruszały — przejdź do spokojniejszego słuchania.

Czas: _____ min

5. ZAKOŃCZENIE

Krótka powtórka, sygnał końcowy lub pytanie:

„Co dzisiaj najbardziej zapamiętałeś?"

Czas: _____ min

MATERIAŁY

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

PO ZAJĘCIACH

- _____
- _____
- _____
- _____

Co się udało?

_____

_____

_____

Co zmienię następnym razem?

_____

_____

_____

Nie każda część musi być nowa.
Stały rytuał początku i końca pomaga dzieciom czuć się pewniej.

15 minut muzyki – krótko, ale konkretnie

Krótka aktywność może mieć dużą wartość, jeśli ma jeden cel i czytelny przebieg.

0 min → 15 min

0–2 MIN — SYGNAŁ STARTOWY

Krótki element, który zawsze rozpoczyna zajęcia.

- jedno klaśnięcie + odpowiedź grupy
- krótki rytm
- dźwięk dzwoneczka
- prosty gest

2–5 MIN — ROZGRZEWKA

Przykłady:

- klaskanie wspólnego pulsu
- ruch w miejscu
- naśladowanie krótkiego rytmu
- słuchanie jednego kontrastu

5–11 MIN — GŁÓWNA AKTYWNOŚĆ

Wybrać tylko jeden cel.

Cel: reagowanie na tempo.

- wolne klaskanie
- szybkie klaskanie
- ruch zgodny z tempem
- zatrzymanie na sygnał

11–13 MIN — POWTÓRKA

Zadać jedno pytanie lub powtórzyć najważniejszy element.

„Pokaż, jak poruszamy się, gdy muzyka jest wolna."

13–15 MIN — ZAKOŃCZENIE

Stały rytuał kończący:

- wspólne klaśnięcie
- krótki motyw
- gest „do widzenia"

W 15 minut nie próbuj realizować trzech celów. Jeden dobrze przepracowany element wystarczy.

30 minut – rytm zajęć, który utrzymuje uwagę

ruch → skupienie → ruch → skupienie

1 — 0–3 MIN — POWITANIE

Stały muzyczny sygnał początku.

2 — 3–8 MIN — ROZGRZEWKA

Prosty ruch lub rytm.

3 — 8–15 MIN — GŁÓWNE ĆWICZENIE 1

Aktywność związana bezpośrednio z celem zajęć.

Przykład:
Rozpoznawanie głośno/cicho.

4 — 15–20 MIN — ZMIANA FORMY

Jeżeli wcześniej dzieci siedziały, wprowadzić ruch.

Przykład:
głośno = duży ruch
cicho = mały ruch

5 — 20–26 MIN — GŁÓWNE ĆWICZENIE 2

Zastosować ten sam cel w nowym kontekście.

Przykład:
dzieci sterują głośnością gry grupy jako „dyrygenci".

6 — 26–30 MIN — WYCISZENIE I ZAKOŃCZENIE

Krótka spokojna aktywność.

Porozmawiajcie:
- Co dziś ćwiczyliśmy?
- Co było łatwe?
- Co chcemy powtórzyć?

Zmiana formy pomaga utrzymać uwagę bez konieczności ciągłego wprowadzania nowych treści.

45 minut – pełne zajęcia muzyczne

Gotowy plan, który możesz od razu wykorzystać!

1 0–5 MIN

POWITANIE I KONTAKT Z GRUPĄ

- rytuał powitalny
- krótki rytm
- przypomnienie poprzednich zajęć

2 5–12 MIN

ROZGRZEWKA RUCHOWA

- marsz
- klaskanie
- ruch do pulsu
- reagowanie na sygnały

3 12–20 MIN

GŁÓWNY TEMAT

Wprowadzenie jednego nowego elementu.

Przykład:
wysoko i nisko

4 20–27 MIN

ZASTOSOWANIE

Dzieci wykonują zadanie samodzielnie lub w parach.

Przykład:
pokazują ruchem, czy dźwięk jest wysoki czy niski.

5 27–34 MIN

INSTRUMENTY LUB TWORZENIE

Zmienić formę aktywności.

- instrumenty
- ciało
- ilustracje
- proste symbole

6 34–40 MIN

MINI-ZABAWA LUB PROJEKT

Krótka aktywność grupowa integrująca wcześniejsze elementy.

7 40–45 MIN

WYCISZENIE, POWTÓRKA, ZAKOŃCZENIE

Dzieci wracają do spokójniejszego tempa.

„Jaki dźwięk albo ruch zapamiętasz z dzisiejszych zajęć?”

Wskazówka dla nauczyciela:
W 45 minut warto zaplanować co najmniej dwie wyraźne zmiany pozycji lub dynamiki.

Plan awaryjny – gdy wszystko idzie inaczej niż planowano

Nie każde zajęcia przebiegają zgodnie z planem. To normalne.
Najważniejsze, aby mieć kilka prostych aktywności, które można uruchomić natychmiast.

1 NIE MASZ INSTRUMENTÓW

Użyj:

- klaskania
- tupania
- stukania w kolana
- głosu
- ruchu

Echo rytmiczne

Nauczyciel tworzy rytm.
Grupa odpowiada.

2 DZIECI SĄ BARDZO POBUDZONE

Nie wprowadzaj skomplikowanego zadania.

- równe kroki
- duże ruchy
- proste sygnały STOP

Następnie stopniowo przejdź do spokojniejszego ruchu.

3 GRUPA JEST ZMĘCZONA

Wybierz:

- słuchanie
- ruch z chustką
- spokojną muzyczną opowieść
- prostą zabawę siedzącą

4 MASZ TYLKO 5 MINUT

- **1 min** — rytm powitalny
- **2 min** — echo rytmiczne
- **1 min** — ruch
- **1 min** — zakończenie

5 AKTYWNOŚĆ NIE DZIAŁA

Nie przeciągaj jej.

STOP → UPROŚĆ → POWTÓRZ → ZMIEŃ FORMĘ

Dobry plan awaryjny nie jest porażką planowania.
Jest częścią dobrego planowania.

MODUŁ 04

Gotowe tygodnie muzyczne

Dostarczyć gotowe do wdrożenia tygodniowe mini-plany,
które można wykorzystać bez dodatkowego projektowania programu.

puls i rytm

głośno i cicho

szybko i wolno

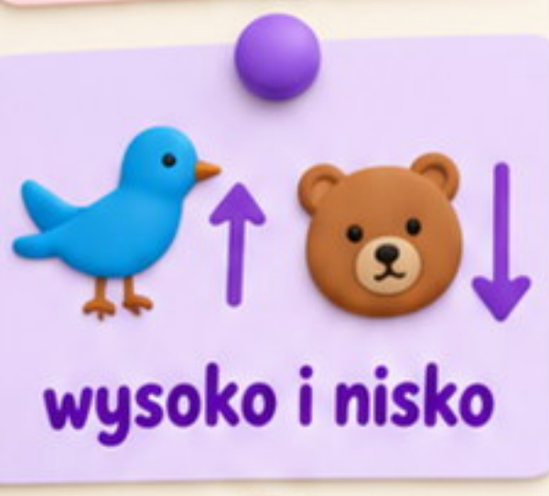
wysoko i nisko

instrumenty

muzyka i ruch

natura

tworzenie

powtórka

W tym module:

- puls i rytm
- głośno i cicho
- szybko i wolno
- wysoko i nisko
- instrumenty
- muzyka i ruch
- natura
- tworzenie
- powtórka

Gotowy tydzień: Puls i rytm

Cel tygodnia: Dzieci próbują utrzymać wspólny puls i powtarzać proste rytmy.

Dzień 1

Poczuj puls

Nauczyciel wybija równy puls.
Dzieci: klaszczą, tupią, maszerują.

Czas: 10–15 min.

Dzień 2

Rytmiczne echo

Nauczyciel wykonuje prostą sekwencję.

klaśnij — klaśnij — tupnij

Dzieci powtarzają.

Dzień 3

Rytm imion

Wypowiadanie imion i klaskanie ich rytmu.

Dzień 4

Rytm na instrumentach

Przenieść znany rytm na:
bębenek, tamburyn, marakasy.

Dzień 5

Mała orkiestra

Grupa dzieli się na dwa zespoły.
Jedna grupa utrzymuje puls.
Druga wykonuje prosty rytm.
Potem zamiana.

Materiały:

instrumenty opcjonalne.

Obserwuj:

Czy dzieci potrafią utrzymać ten sam puls mimo zmiany sposobu wykonania?

Uproszczenie:

Jeden dźwięk na każdy puls.

Utrudnienie:

Dodać krótki rytm nad wspólnym pulsem.

Gotowy tydzień: Głośno i cicho

Cel tygodnia: Dzieci reagują na podstawowe zmiany dynamiki.

Dzień 1

Duży i mały dźwięk

Nauczyciel klaszcce: cicho, głośno. Dzieci pokazują odpowiedni rozmiar ruchu.

Dzień 2

Muzyczne kroki

Cicho = małe kroki.
Głośno = duże kroki.

Dzień 3

Dyrygent

Jedno dziecko pokazuje rękami: głośniej, ciszej, stop.

Dzień 4

Od ciszy do głośnego dźwięku

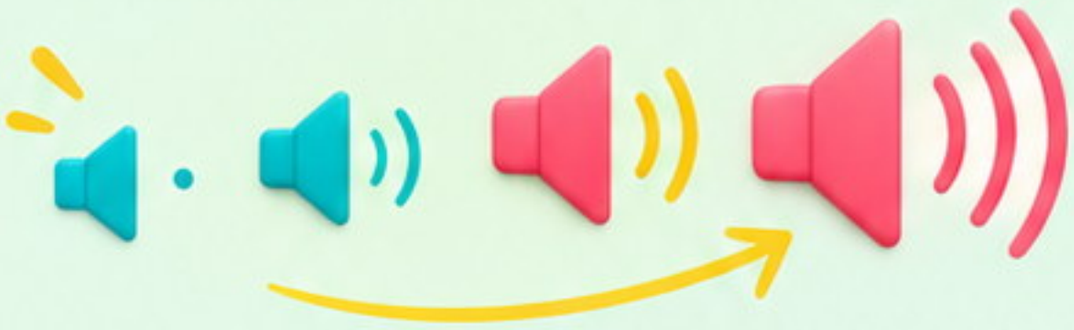

Grupa zaczyna bardzo cicho i stopniowo zwiększa głośność. Następnie wraca do ciszy.

Dzień 5

Muzyczna opowieść

Nauczyciel opowiada krótką historię.

„Myszka chodzi cicho. Nadchodzi wielki niedźwiedź. Potem wszystko znowu cichnie."

Dzieci ilustrują historię dźwiękiem.

Materiały:

instrumenty opcjonalne, ilustracje.

Obserwuj:

Czy dzieci potrafią zmniejszyć głośność na sygnał?

Uproszczenie:

Tylko dwa poziomy: głośno/cicho.

Utrudnienie:

Dodać trzeci poziom: średnio.

Gotowy tydzień:

Szybko i wolno

Cel tygodnia: Dzieci dopasowują ruch i prostą grę do zmiany tempa.

Dzień 1

Tempo kroków

Nauczyciel klaszcze. Dzieci chodzą zgodnie z tempem.

Dzień 2

Żółw i zając

Żółw = wolno. Zając = szybko. Dzieci reagują na pokazany obrazek.

Dzień 3

Instrument w tempie

Dzieci grają równy puls: wolno, szybko, wolno.

Dzień 4

Zmiana bez zatrzymania

Nauczyciel stopniowo przyspiesza lub zwalnia. Dzieci próbują dopasować ruch.

Dzień 5

Muzyczny tor

Ustalić trzy punkty:

1. wolny marsz
2. szybkie klaskanie
3. zatrzymanie

Dzieci przechodzą przez wszystkie etapy.

Obserwuj:
Czy zmiana tempa powoduje kontrolowaną reakcję, a nie chaotyczne przyspieszenie?

Szybko nie znaczy „jak najszybciej”.

Uproszczenie:
Wyraźne kontrasty.

Utrudnienie:
Zmiany bardziej stopniowe.

Gotowy tydzień: Wysoko i nisko

Cel tygodnia: Dzieci rozpoznają i pokazują różnicę między dźwiękami wysokimi i niskimi.

Dzień 1

Ręce w górę i w dół

Dźwięk wysoki = ręce w górę.
Dźwięk niski = ręce w dół.

Dzień 2

Ptak i niedźwiedź

Ptak symbolizuje dźwięk wysoki.
Niedźwiedź — niski.

Dzień 3

Głos wędruje

Nauczyciel prowadzi głos: niski → wysoki → niski.
Dzieci śledzą kierunek ręką.

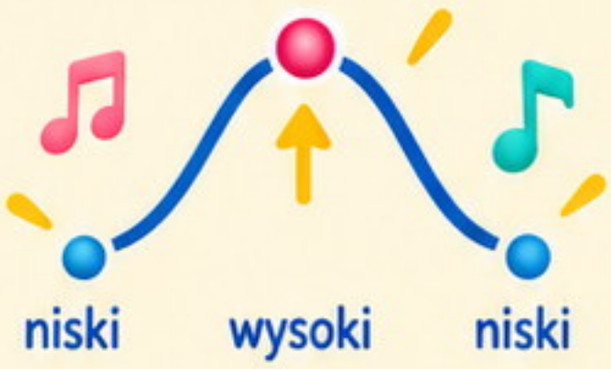

Dzień 4

Muzyczne schody

Dzieci prowadzą palec po narysowanych schodkach zgodnie z kierunkiem dźwięku.

Dzień 5

Zgadnij kierunek

Dziecko słucha dwóch dźwięków.
Pytanie: Czy drugi dźwięk był wyżej czy niżej?

Obserwuj:
Czy dziecko rozpoznaje relację między dwoma kontrastowymi dźwiękami?

Uproszczenie:
Używać bardzo odległych wysokości.

Utrudnienie:
Zmniejszyć różnicę między dźwiękami.

Gotowy tydzień: Poznajemy instrumenty

Cel tygodnia: Dzieci poznają różne sposoby wydobywania dźwięku i uczą się słuchać barwy instrumentów.

Dzień 1
Uderzamy

Przykłady: bębenek, claves, tamburyn.

Co robi ręka, aby powstał dźwięk?

Dzień 2
Potrząsamy

Przykłady: marakasy, grzechotka. Porównać brzmienie.

Dzień 3
Słuchamy i zgadujemy

Nauczyciel gra za zasłoną lub poza polem widzenia. Dzieci próbują wskazać instrument.

Dzień 4
Jak grać delikatnie?

Eksperyment: mocno, lekko, szybko, wolno.

- mocno
- lekko
- szybko
- wolno

Dzień 5
Mini orkiestra

Podzielić dzieci według typów instrumentów. Każda grupa wchodzi na sygnał.

Materiały:

2–4 rodzaje instrumentów. Nie potrzeba instrumentu dla każdego dziecka jednocześnie.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi kontrolować sposób gry zamiast tylko zwiększać głośność?

Gdy ręce nauczyciela są w górze — instrumenty odpoczywają.

Gotowy tydzień: Muzyka i ruch

Cel tygodnia: Dzieci reagują ruchem na podstawowe cechy muzyki i uczą się kontrolować ciało podczas zabawy.

Dzień 1

Ruch do pulsu

Nauczyciel wyznacza spokojny puls. Dzieci: maszerują, kołyszą się, klaszczą, wykonują krok w bok.

Dzień 2

Stop na ciszę

Podczas muzyki dzieci poruszają się swobodnie. Gdy muzyka zatrzymuje się: wszyscy zamierają.

Po kilku powtórzeniach można dodać instrukcję:

ręce wysoko, ręce nisko, jedna noga, przysiad.

Dzień 3

Duży i mały ruch

Nauczyciel zmienia charakter muzyki. Dzieci reagują:

delikatna muzyka = mały ruch

mocniejsza muzyka = większy ruch

Dzień 4

Ruch z chustką

Każde dziecko otrzymuje lekką chustkę lub wstążkę.

Polecenia:

wysoko, nisko, szybko, wolno, po kole, zatrzymaj.

Dzień 5

Moja sekwencja ruchowa

Każde dziecko lub mała grupa wybiera 3 ruchy.

Przykład: 1. klaśnij, 2. obrót, 3. ręce w górę.

Grupa wykonuje sekwencję wspólnie.

Materiały:

- chustki opcjonalnie
- odtwarzacz muzyki
- wolna przestrzeń

Obserwuj:

Czy dzieci reagują na zmianę muzyki bez konieczności ciągłego przypominania?

Uproszczenie:

Używać tylko dwóch sygnałów ruchowych.

Utrudnienie:

Łączyć tempo, poziom ruchu i zatrzymanie.

Gotowy tydzień: Dźwięki natury

Cel tygodnia: Rozwijać uważne słuchanie i wyobraźnię poprzez dźwięki inspirowane naturą.

Dzień 1

Słuchamy świata

Krótki spacer lub obserwacja przy otwartym oknie.

Zadanie:
Znajdź trzy różne dźwięki. Po powrocie dzieci próbują je nazwać lub naśladować.

Dzień 2

Deszcz

Grupa tworzy wspólnie narastający deszcz:

1. pocieranie dłoni,
2. lekkie stukanie palcami,
3. klaskanie,
4. tupanie,
5. powrót do ciszy.

Dzień 3

Ptaki

Nauczyciel proponuje krótkie wysokie dźwięki głosem lub instrumentem. Dzieci odpowiadają własnym 'ptasim' motywem.

Dzień 4

Wiatr

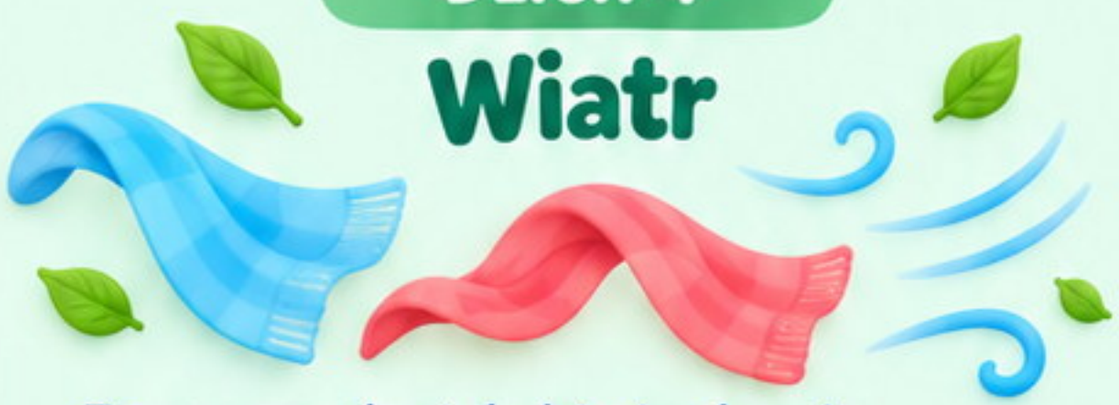

Za pomocą chustek dzieci pokazują:

- lekki wiatr,
- silny wiatr,
- wiatr, który słabnie,
- całkowity bezruch.

Dzień 5

Leśna orkiestra

Podziel grupę na: wiatr, deszcz, ptaki, kroki zwierząt. Nauczyciel dyryguje wejściami kolejnych grup.

Materiały:

- chustki,
- proste instrumenty,
- opcjonalnie nagrania terenowe.

Obserwuj:

Czy dziecko potrafi połączyć usłyszany dźwięk z ruchem, głosem lub instrumentem?

Najpierw słuchamy. Dopiero potem próbujemy naśladować.

Gotowy tydzień: Tworzymy własną muzykę

Cel tygodnia: Dzieci rozwijają kreatywność i podejmują proste decyzje muzyczne.

Dzień 1

Wymyślam rytm

Każde dziecko proponuje bardzo krótki rytm. Grupa powtarza.

Dzień 2

Wybieram dźwięk

Dziecko wybiera: instrument, dźwięk ciała, głos. Następnie prezentuje swój wybór.

Dzień 3

Pytanie i odpowiedź

Nauczyciel gra prostą sekwencję. Dziecko odpowiada własną. Nie musi jej kopiować.

Dzień 4

Układamy kolejność

Dzieci układają 3–4 symbole w kolejności. Następnie grupa wykonuje zapis.

Dzień 5

Nasz utwór

Połączyć elementy z całego tygodnia:

1. początek
2. rytm
3. dźwięk instrumentu
4. cisza
5. zakończenie.

Materiały:

kartoniki z symbolami, instrumenty opcjonalne.

Obserwuj:

Czy dziecko podejmuje własną decyzję muzyczną?

Uproszczenie:

Dać dwie możliwości do wyboru.

Utrudnienie:

Pozwolić dzieciom ustalić kolejność kilku elementów.

Tworzenie nie polega na zgadywaniu odpowiedzi nauczyciela.

Gotowy tydzień: Muzyczna powtórka

Cel tygodnia: Utrwalić poznane elementy i pozwolić nauczycielowi sprawdzić, które umiejętności pojawiają się już samodzielnie.

Dzień 1

Rytm

Powtórzyć: wspólny puls, echo rytmiczne, rytmiczne imiona.

Dzień 2

Kontrasty

Przypomnieć: głośno / cicho, szybko / wolno, wysoko / nisko.

Dzień 3

Ruch

Połączyć: tempo, zatrzymanie, ruch wysoko i nisko.

Dzień 4

Instrumenty

Dzieci wybierają instrument i próbują zagrać zgodnie z poleceniem: cicho, głośno, szybko, wolno.

Dzień 5

Dzieci wybierają

Pokazać 4–6 znanych aktywności. Dzieci głosują, do których chcą wrócić.

Po zajęciach nauczyciel zapisuje:

1. **Co dzieci pamiętały bez przypomnienia?**
2. **Co wymaga jeszcze ćwiczenia?**
3. **Co najbardziej angażowało grupę?**

Obserwuj:
Czy dzieci wykorzystują poznane wcześniej pojęcia spontanicznie?

Powtórka pokazuje nie tylko to, czego jeszcze brakuje, ale także to, co już stało się naturalne.

MODUŁ 05

Projekty muzyczne i obserwacja rozwoju

Połączyć zdobyte umiejętności w większe doświadczenia oraz pomóc nauczycielowi zauważyć rozwój dzieci bez formalnego testowania.

Nasza orkiestra

Muzyczna opowieść

Koncert grupy

W tym module:

- projekt „Nasza orkiestra”
- projekt „Muzyczna opowieść”
- projekt „Koncert grupy”
- karta obserwacji
- własny plan kolejnego cyklu

Muzyka nabiera znaczenia, gdy dzieci mogą coś wspólnie stworzyć.

planuj → działaj → obserwuj → rozwijaj

Projekt muzyczny: Nasza orkiestra

Cel projektu: Dzieci uczą się słuchać siebie nawzajem, reagować na sygnały i współpracować podczas wspólnego grania.

Czas realizacji: 2–4 krótkie spotkania.

1 Wybieramy dźwięki

Podziel grupę na zespoły.
Przykład: bębenki, grzechotki, klaskanie, tupanie.
Jeśli instrumentów jest mało, część grup może grać na ciele.

2 Uczymy się sygnałów

START – zaczynamy

STOP – zatrzymujemy się

CISZEJ – zmniejszamy głośność

GŁOŚNIEJ (opcjonalnie)

3 Każda grupa ma swoją kolej

Nauczyciel wskazuje konkretny zespół. Pozostałe dzieci słuchają. Następnie łączymy dwie grupy.

4 Gramy razem

1. jedna grupa
2. druga grupa
3. wszystkie grupy
4. coraz ciszej
5. stop.

5 Dziecko jako dyrygent

Wybrane dziecko kieruje grupą prostymi gestami.

Obserwuj:

- ☐ reagowanie na START i STOP
- ☐ czekanie na swoją kolej
- ☐ kontrolę głośności
- ☐ utrzymanie wspólnego pulsu
- ☐ słuchanie innych

Materiały:

instrumenty perkusyjne lub ciało.

Efekt projektu:

Krótki 1–2-minutowy wspólny występ.

Celem nie jest perfekcyjny koncert. Celem jest wspólne muzyczne działanie.

Projekt muzyczny: Muzyczna opowieść

Cel projektu: Połączyć muzykę, język, wyobraźnię i ruch w jedną prostą historię.

Czas realizacji: 2–3 spotkania.

1 Wybierz prostą historię

Przykład: Spacer przez las

- wychodzi z domu
- idzie przez las
- słyszy deszcz
- spotyka ptaka
- wraca do domu

2 Przypisz dźwięki

- **Kroki** — tupanie
- **Deszcz** — pocieranie dłoni i klaskanie
- **Ptak** — wysoki dźwięk głosem
- **Wiatr** — szum
- **Dom** — spokojny dzwoneczek lub jeden akord

3 Dodaj ruch

Każdy fragment historii otrzymuje prosty gest lub sposób poruszania się.

Nasza muzyczna opowieść – 5 scen

1. Wychodzi z domu
2. Idzie przez las
3. Słyszy deszcz
4. Spotyka ptaka
5. Wraca do domu

4 Ustal kolejność

Przygotować 4–6 ilustracji przedstawiających kolejne sceny. Dzieci układają je w odpowiedniej kolejności.

5 Opowiadamy i gramy

Nauczyciel czyta lub opowiada historię. Dzieci wykonują odpowiednie dźwięki i ruchy.

Efekt projektu:

Krótka muzyczna historia trwająca około 3–5 minut.

Możliwość rozszerzenia:

Pozwolić dzieciom wymyślić jedną nową scenę.

Obserwuj:

- ☐ pamięć sekwencji
- ☐ reagowanie na słowo-klucz
- ☐ kreatywność
- ☐ kontrolę wejścia z dźwiękiem
- ☐ współpracę

Projekt muzyczny: Nasz mały koncert

Cel projektu: Dać dzieciom pozytywne doświadczenie prezentowania muzyki bez presji perfekcyjnego występu.

Czas przygotowania:
1–3 tygodnie w ramach zwykłych zajęć.

Nie przygotowywać długiego przedstawienia. Optymalna długość całego mini-koncertu: 5–10 **minut.**

Propozycja programu

1 Powitanie muzyczne
30–60 sekund.

2 Wspólny rytm
1–2 minuty.

3 Zabawa ruchowa
2 minuty.

4 Krótka orkiestra
1–2 minuty.

5 Muzyczne pożegnanie
30–60 sekund.

Przygotowanie dzieci

Nie wymagać zapamiętania skomplikowanego układu. Powtarzać te same elementy podczas zwykłych zajęć.

Role

- grający
- poruszający się
- pokazujący symbole
- dyrygent
- narrator z pomocą nauczyciela

W dniu koncertu

- [x] instrumenty wcześniej
- [x] oznaczone miejsca
- [x] prostą kolejność programu
- [x] wodę
- [x] przestrzeń do ruchu
- [x] plan B

Plan B:
Jeśli dziecko nie chce występować, może obserwować lub uczestniczyć tylko w wybranej części.

Koncert ma pokazać radość wspólnego muzykowania, nie sprawdzać dzieci.

Karta obserwacji rozwoju muzycznego

Prosta, wielokrotnego użytku karta do zapisywania zauważonych zmian w czasie.

Imię dziecka / grupa: _____

Okres obserwacji: _____

1. RYTM I PULS

- ☐ podejmuje próbę klaskania w równym pulsie
- ☐ powtarza prosty rytm
- ☐ reaguje na zmianę rytmu
- ☐ utrzymuje wspólny puls przez krótki czas

Notatka: _____

2. SŁUCHANIE

- ☐ zauważa ciszę i dźwięk
- ☐ rozpoznaje głośno/cicho
- ☐ reaguje na szybko/wolno
- ☐ rozróżnia wyraźnie wysokie i niskie dźwięki
- ☐ rozpoznaje wybrane instrumenty

Notatka: _____

3. RUCH

- ☐ porusza się zgodnie z pulsem
- ☐ zatrzymuje się na sygnał
- ☐ dostosowuje ruch do charakteru muzyki
- ☐ kontroluje przestrzeń wokół siebie

Notatka: _____

4. TWORZENIE I EKSPRESJA

- ☐ proponuje własny rytm
- ☐ wybiera sposób wykonania
- ☐ wykorzystuje ruch do interpretacji muzyki
- ☐ podejmuje eksperymenty z dźwiękiem

Notatka: _____

5. WSPÓŁPRACA

- ☐ czeka na swoją kolej
- ☐ reaguje na gest dyrygenta
- ☐ słucha innych
- ☐ uczestniczy we wspólnym działaniu

Notatka: _____

DECYZJA NA KOLEJNY ETAP

- ☐ powtarzamy
- ☐ upraszczamy
- ☐ zwiększamy trudność
- ☐ rozwijamy zainteresowanie
- ☐ obserwujemy dalej

Notatka: _____

Karta służy do planowania kolejnych doświadczeń edukacyjnych. Nie jest narzędziem diagnostycznym ani systemem oceniania dziecka.

Mój kolejny muzyczny plan

Nie musisz zaczynać kolejnego miesiąca od pustej kartki.
Spójrz na to, co już wydarzyło się w grupie, i zaplanuj następny krok.

1 Co już działa?

Dzieci szczególnie dobrze reagują na:

- ♥
- ♥
- ♥

2 Co chcę jeszcze rozwijać?

- ☐ rytm
- ☐ tempo
- ☐ dynamikę
- ☐ słuchanie
- ☐ ruch
- ☐ instrumenty
- ☐ tworzenie
- ☐ współpracę

Mój wybór:

_____

_____

3 Mój główny cel

Chcę, aby dzieci:

_____

_____

_____

4 Trzy aktywności, które wykorzystam

1.
2.
3.

5 Co powtórzę?

_____

_____

_____

6 Co wprowadzę nowego?

_____

_____

_____

7 Jak poznam, że idziemy do przodu?

_____

_____

_____

Pamiętaj:
Nie potrzebujesz idealnego planu. Potrzebujesz planu, który pomaga Ci regularnie tworzyć dzieciom okazje do: **słuchania, ruchu, rytmu, eksperymentowania i radości z muzyki.**

Małe muzyczne doświadczenia, powtarzane regularnie, tworzą wielkie możliwości rozwoju.